

Sijoittajavastuu korostuu pankkikriisissä – MREL-vaatimus luo edellytykset

18.7.2018 12:40 • BLOGI •

KIRJOITTAJA

Päivi Tissari

Vanhempi neuvonantaja

Googlaa hakusanalla ”MREL” ja saat osumia kuten ”Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto esittelee MREL-linjaukset”, ”Pankit kertovat täyttävänsä niille asetetut MREL-vaatimukset”, ”Rahoitusvakausvirasto julkaisi muistion MREL-sääntelyn periaatteista”. Mitä nämä tarkoittavat? Siis mikä ihmeen MREL?

MREL-vaatimus varmistaa, että sijoittajat kantavat osansa pankkikriisien kustannuksista

Lyhenne MREL tulee sanoista ”Minimum Requirement for Own Funds and Eligible Liabilities” ja tarkoittaa omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen vähimmäisvaatimusta. Se on keskeinen osa [pankkikriisien hallitsemiseksi suunniteltua kriisinratkaisusääntelyä](#). Tarkoituksena on varmistaa, että pankilla on riittävästi omia varoja ja sellaisia velkainstrumentteja, joita voidaan käyttää kriisiin ajautuneen pankin tappioiden kattamiseen ja pankin pääomittamiseen.

Pääomien ja alentamiskelpoisten velkojen riittävä määrä mahdollistaa sijoittajavastuun toteuttamisen (ns. ”bail in”). Sijoittajavastuu tarkoittaa käytännössä sitä, että pankin tappiot katetaan nollaamalla sen oman pääoman arvo, leikkaamalla alentamiskelpoisten velkojen takaisinmaksettavaa osuutta tai antamalla velkojille sijoitustensa vastineeksi pankin uusia osakkeita. Pankin pelastamiseen käytetään siis osakkeenomistajien ja sijoittajien eikä valtion varoja.

Kriisinratkaisuviranomainen asettaa MREL-vaateen, kun se laatii pankeille kriisinratkaisusuunnitelman. Vaateen suuruuteen vaikuttaa olennaisesti se, aiotaanko pankki asettaa ongelmatilanteessa kriisinhallinta- vai konkurssimenettelyyn. Kriisinhallintamenettelyyn asetettavalta pankilta vaaditaan enemmän MREL-kelpoisia instrumentteja, koska tappioiden kattamisen ohella pankkia joudutaan mahdollisesti pääomittamaan, jotta sen toiminta voi jatkua.

Kriisinratkaisusäätelyllä on vaikutuksia pankkien velkakirjamarkkinaan

MREL-vaatimuksen täyttääkseen pankit voivat joutua laskemaan liikkeeseen lisää velkakirjoja tai uudentyypisiä velkakirjoja. Kaikki velat eivät kelpaa MREL-vaatimuksen täyttämiseen. Muun muassa vakuudellisia velkoja, juoksuajaltaan alle vuoden mittaisia velkasitoumuksia ja talletussuojan alaisia talletuksia ei oteta huomioon. Ehdot täyttäviä velkaeriä ovat ennen kaikkea vakuudettomat senior-velkakirjat ja alisteiset velkakirjat. MREL-kelpoisuus liittyy läheisesti (muttei suoraan) velkojien maksunsaantijärjestykseen konkurssitilanteessa.

Kriisinratkaisun toimintaedellytysten parantamiseksi maksunsaantijärjestystä ollaan EU-maissa yhdenmukaistamassa. Jatkossa pankit voivat laskea liikkeeseen uudentyypistä vakuudetonta velkaa, joka asettuu etuoikeusjärjestyksessä alisteisen velan ja kaikkein parhaimman laatuisen senior-velan väliin. Myös [Suomen kansalliseen lainsäädäntöön ollaan parhaillaan sisällyttämässä](#) tätä uutta velkaluokkaa (ns. "non-preferred senior debt").

Muutos selkeyttää pankkien velkarakennetta ja auttaa sijoittajia arvioimaan, mitkä velat kuuluvat mahdollisessa kriisinratkaisutilanteessa sijoittajavastuun piiriin. Samalla se tarjoaa pankeille mahdollisuuden uuden riskitason velan liikkeeseenlaskuun.

Rahoitusmarkkinoiden vakautta turvaavaa lainsäädäntöä viimeistellään

MREL-säätelyn viimeistelemiseksi komissio on tehnyt täydennysehdotuksia pankkien vakavaraisuus- ja kriisinratkaisulainsäädäntöön. Tarkoituksena on vähentää pankkisektorin riskejä. Samalla sovitetaan yhteen eurooppalaiset MREL-vaatimukset ja jo aiemmin isoille, kansainvälisesti merkittävillä pankeilla määritellyt vastaavat vaatimukset.^[1] Komission ehdotukset sisältävät muun muassa määrällisiä ja laadullisia lisävaatimuksia suurimmille EU-pankeille niiden tappionsieto- ja uudelleenpääomituskapasiteetin suhteen.

Lainsäädäntömuutoksen toteuttaminen poistaa MREL-säätelyyn liittyntä epävarmuutta ja on tärkeä askel kohti vakaampia rahoitusmarkkinoita. Edellä kuvatun uuden velkaluokan osalta lainsäädäntömuutokset saatiin voimaan nopeutetussa aikataulussa. Muista muutosehdotuksista neuvottelut EU:n neuvoston, Euroopan parlamentin ja komission kesken ovat parhaillaan meneillään.

Avainsanat

[pankkikriisit](#), [sijoitustoiminta](#), [säätely](#)

1. TLAC = Total Loss-Absorbing Capacity = Rahoitusmarkkinoiden vakausneuvoston (Financial Stability Board, FSB) määrittelemä standardi pankkien tappionsietokyvyn parantamiseksi